KD 666.913:691.55:620.113

67 Materiały Budowlane	NORMA BRANŻOWA	BN-69 6733-06
	Spoiwa gipsowe. Pobieranie i przygotowanie próbek do badań	Gr.kat. VII-12

BIBLIOTEKA WYŻSZEJ SZKOŁY EKONOMICZNEJ 22540 BIBLIOTEKA GŁÓWNA

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są sposoby pobierania próbek i przygotowywania średniej próbki laboratoryjnej spoiw gipsowych, zwanych w dalszej części produktem.

1.2. Zakres stosowania. Normę należy stosować przy pobieraniu próbek do badań fizyko-chemicznych i wytrzymałościowych spoiw gipsowych w przypadkach, gdy normy przedmiotowe nie określają powyższych czynności lub produkt nie jest znormalizowany.

1.3. Określenia

1.3.1. Partia produktu - przeznaczona do odbioru określona ilość produktu jednego asortymentu i gatunku, wyprodukowanego przez ten sam zakład produkcyjny, w jednakowym opakowaniu, z tą samą datą workowania lub bez opakowania, z tą samą datą wysyłki.

1.3.2. Opakowanie jednostkowe - każda postać opakowania /np. beczka, skrzynia, worek/ powtarzająca się jako część partii.

1.3.3. Próbka pierwotna - część partii produktu pobierana jednorazowo z jednego miejsca produktu nieopakowanego lub z jednego miejsca opakowania jednostkowego.

1.3.4. Próbka ogólna - łączna ilość produktu ze wszystkich próbek pierwotnych pobranych z jednej partii.

1.3.5. Średnia próbka laboratoryjna - część próbki ogólnej reprezentująca pod względem własności badaną partię produktu, przeznaczona do przeprowadzenia badań laboratoryjnych, opakowana i przechowywana w sposób zabezpieczający jej niezmienność.

1.3.6. Zwał - rodzaj składowania produktu luzem.

1.4. Normy związane

PN/C - 60010 Chemiczne badania i próby. Przyrządy do pobierania próbek. Zgłębniki do produktów sypkich i w kawałkach.

PN/N - 03010 Statystyczna kontrola jakości. Losowy wybór sztuk do próbek

Zjednoczenie Przemysłu Wapienniczego i Gipsowego

Ustanowiona przez Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Wapienniczego i Gipsowego dnia 26.VI.69 r. jako norma obowiązująca w zakresie pobierania i przygotowywania próbek do badań od dnia 1.X.69 r. /M.P. nr poz. /

Druk i rozpowszechnianie Zakład Reprodukcji i WDB, Warszawa, ul.Królewska 27 tel.27-72-81 w.281. Zam. nr 1053 z dnia 2.7.69 r. Nakład 300 + 30 egz. Cena zł 4,50 Ark.druk. 0,75

2. POBIERANIE PRÓBEK

2.1. Wymagania ogólne. Należy dążyć do pobierania próbek w czasie wyładunku, załadunku lub przeładunku produktu. W przypadku, jeżeli to jest możliwe należy pobierać próbki jednym ze sposobów podanych w normie. Przed przystąpieniem do pobierania próbek należy dokonać oględzin zewnętrznych towaru.

W przypadkach niejednorodności produktu, a więc częściowego zniszczenia, zamoczenia lub gdy produkt pochodzi z różnych partii i zachodzi możliwość znacznych różnic w jego jakości, należy podzielić partię na części o zbliżonych własnościach i traktować je jako oddzielne partie.

W przypadku produktu opakowanego należy sprawdzić opakowanie jednostkowe i wyeliminować produkt w opakowaniach uszkodzonych. Opakowania jednostkowe przeznaczone do pobierania próbek powinny być otwarte w ten sposób, aby nie zanieczyścić produktu. Zanieczyszczenia przypadkowe spotykane w produkcie sporadycznie i łatwe do wyeliminowania należy odrzucić. Jeżeli zanieczyszczenia te występują w całej masie produktu lub zmieniają wartość produktu, nie należy ich odrzucać lecz pozostawić w próbce. Pobieranie próbek musi się odbywać możliwie szybko i w warunkach nie wpływających na właściwości produktu, a więc w miejscu zabezpieczonym przed opadami atmosferycznymi i przy użyciu naczyń i przyrządów dokładnie oczyszczonych z resztek innych produktów.

2.2. Miejsce pobierania próbek. Próbki należy pobierać w zakładzie produkcji spoiw gipsowych, ze środków transportu lub w miejscu składowania spoiw gipsowych przy zachowaniu możliwości jednoznacznego ustalenia producenta.

2.3. Przyrządy

a/ łopata metalowa,

b/ zgłębnik metalowy 5 - 1500 wg PN/C-60010

2.4. Wielkość i ilość próbek dla produktów opakowanych

Tablica 1

Liczba opakowań jednostkowych w partii		Liczba próbek		Masa próbki w kg			Liczba części na które należy podzielić średnią próbkę lab.
ponad	do	pierwotnych w partii	pierwotnych /z 1 worka/	pierwotnej	ogółem	średniej laboratoryjnej	
0	400	15	1	1,5	22,5	19	3
401	1000	16	1	1,5	24,0	19	3
1001	2500	16	1	1,5	24,0	19	3

2.5. Wielkość i ilość próbek dla produktów nieopakowanych

Tablica 2

Masa partii produktu w tonach		Liczba próbek pierwotnych pobranych z całej partii w kg	Masa próbki w kg			Liczba części na które należy podzielić średnią próbkę laboratoryjną
ponad	do		pierwotnej	ogólnej	średniej laboratoryjnej	
0	25	9	2,5	22,5	19	3
26	50	12	2,5	30,0	19	3
51	100	14	2,5	35,0	19	3
101	400	15	2,5	37,5	19	3

2.6. Pobieranie próbek

2.6.1. Pobieranie próbek produktu nieopakowanego w czasie załadunku, wyładunku i przeładunku. Pobieranie próbek pierwotnych spoiw gipsowych nieopakowanych należy przeprowadzać przy użyciu zgłębnika lub łopaty bezpośrednio z urządzeń za lub wyładowczych w jednakowych odstępach czasu w sposób zgodny z zasadą pobierania próbek "na ślepo". W przypadku przeładunku z silosa do opakowań jednostkowych przy użyciu pakowaczki, dopuszcza się pobieranie próbek jednostkowych z leja pakowaczki przy zachowaniu zasad podanych w punkcie 2.6.1.

2.6.2. Pobieranie próbek produktu nieopakowanego z cysterny, wagonów lub innych środków transportowych. W przypadku jeżeli niemożliwe jest pobieranie próbek pierwotnych podczas załadunku lub wyładunku, próbki należy pobierać z cysterny lub wagonu zgłębnikiem z miejsc oznaczonych na rysunku 1, odległych od siebie nie więcej niż 2 m, a od ścian i dna wagonu lub cysterny nie mniej niż 0,2 m. Z miejsc wyznaczonych do pobierania próbek pierwotnych należy przedtem usunąć wierzchnią warstwę produktu do głębokości 0,2 m.

2.6.3. Pobieranie próbek spoiw gipsowych z opakowań jednostkowych

Przy pobieraniu próbek pierwotnych spoiw gipsowych z opakowań jednostkowych, należy ściśle przestrzegać wymagań ogólnych, wymienionych w punkcie 2.1.

Próbki pierwotne należy pobierać z opakowań jednostkowych wybranych losowo zgodnie z PN-N/03010. Do pobierania próbek należy wytypować taką ilość opakowań jednostkowych, jaką przewiduje tablica 1.

Próbki należy pobierać zgłębnikiem sięgając przynajmniej do środka opakowania.

Przed pobieraniem próbek, po otwarciu opakowania jednostkowego należy usunąć wierzchnią warstwa produktu do głębokości 0,2 m.

3. PRZYGOTOWANIE PRÓBKI DO BADAŃ

3.1. Zasady ogólne. Przygotowanie próbki do badań powinno odbywać się w pomieszczeniu całkowicie zabezpieczającym próbkę od opadów atmosferycznych i zanieczyszczeń obcych, w temperaturze nie przekraczającej 40°C. Zarówno miejsce, na którym się przygotowuje próbkę, jak i narzędzia używane do tego celu, powinny być dokładnie oczyszczone z resztek innych produktów. Zanieczyszczenia przypadkowe spotykane w produkcie sporadycznie i łatwe do wyeliminowania należy odrzucić. Jeżeli zanieczyszczenia te występują w całej masie produktu lub zmieniają wartość produktu, nie należy ich odrzucać.

Czynności związane z przygotowaniem średniej próbki laboratoryjnej powinny być przeprowadzone możliwie szybko.

3.2. Przygotowanie próbki ogólnej. Wszystkie próbki pierwotne pobrane z partii należy zsypać na blachę stalową lub gładką płytę z innego materiału np. z tworzywa sztucznego, zabezpieczającą przed zanieczyszczeniem lub rozproszeniem produktu. Mieszanie przeprowadza się przez usypywanie stożka z produktu zgromadzonego na płycie. Spoiwo gipsowe nabiera się łopatą i sypie na wierzchołek powstającego stożka tak, aby zsypywał się równomiernie po pobocznicy. Stożek taki należy usypywać co najmniej trzykrotnie, każdorazowo w innym miejscu płyty pobierając produkt za każdym razem kolejno z różnych miejsc poprzedniego stożka.

3.3. Przygotowanie średniej próbki laboratoryjnej. Stożek otrzymany z trzykrotnego przesypywania próbki ogólnej należy spłaszczyć do wysokości 10 do 12 cm przez stopniowe zanurzanie w wierzchołku stożka krawędzi łopaty i obracanie jej dookoła osi stożka. Po rozpłaszczeniu stożka należy podzielić go na cztery równe części przy pomocy krzyżaka metalowego lub drewnianego. Dwie przeciwległe części tak podzielonej próbki należy usunąć, a pozostałe dwie wymieszać i poddać następnym czynnościom aż do pomniejszania próbki do wielkości nie mniej niż 19 kg. Z tak przygotowanej próbki, usypanej w formie spłaszczonego stożka pobrać z 10 różnych miejsc po około 0,10 kg produktu i zsypać do osobnego naczynia jako średnią próbkę laboratoryjną do badań chemicznych. Pozostała reszta stanowi średnią próbkę laboratoryjną do badań fizyko-chemicznych i wytrzymałościowych.

3.4. Pakowanie średniej próbki laboratoryjnej

3.4.1. Pakowanie średniej próbki laboratoryjnej do badań chemicznych. Średnią próbkę laboratoryjną do badań chemicznych uzyskaną zgodnie z punktem 3.3., należy podzielić na taką ilość równych części, jaką przewiduje tablica 1.

Uzyskane egzemplarze średniej próbki laboratoryjnej należy umieścić w naczyniach szklanych, metalowych lub z tworzyw sztucznych o szczelnym zamknięciu, zapewniającym jej niezmienność. Nasypywanie produktu do naczyń należy dokonywać małymi porcjami łyżką lub szufelką /łopatką/, kolejno do poszczególnych naczyń, aż do całkowitego podziału.

3.4.2. Pakowanie średniej próbki laboratoryjnej do badań fizycznych i i wytrzymałościowych. Pakowanie średniej próbki laboratoryjnej do badań fizyko-chemicznych i wytrzymałościowych należy wykonać zgodnie z punktem

3.4.1. z tym, że próbki należy zsypywać do naczyń metalowych zawierających wewnątrz woreczek z folii polietylenowej. Worecki lub naczynia należy opatrzyć w odpowiednie napisy pozwalające na zidentyfikowanie próbki.

3.5. Oznaczanie średnich próbek laboratoryjnych. Na każdym naczyniu zawierającym próbkę powinien być umieszczony trwały napis zawierający:

a/ nazwę zakładu wytwórczego,

b/ oznaczenie produktu według normy, katalogu lub cennika,

c/ jednoznaczne określenie partii z podaniem daty produkcji lub numeru wagonu i wielkość partii,

d/ datę i miejsce pobierania próbki,

e/ inne dane przewidziane w umowie.

Zaleca się również umieszczenie kartki z w/w danymi wewnątrz opakowania próbki.

3.6. Protokół z pobierania próbek. W przypadku przeprowadzania badań rozjemczych należy spisać protokół natychmiast po pobraniu próbek, w potrzebnej ilości egzemplarzy. W protokole należy umieścić dane uwidocznione na opakowaniu próbek, spis osób obecnych przy pobieraniu próbek, opis opakowania i zabezpieczenia próbek oraz dodatkowe dane wynikające z okoliczności pobierania próbek.

Protokół podpisują osoby uczestniczące w pobieraniu próbek.

3.7. Przeznaczenie średnich próbek laboratoryjnych. Jeden egzemplarz próbki przeznacza się dla dostawcy, jeden dla odbiorcy, a jeden przechowuje się do ewentualnych badań rozjemczych.

K O N I E C

Informacje dodatkowe do BN-69/6733-06

1. Odpowiedniki w normach zagranicznych i zaleceniach normalizacyjnych RWPG

NRF-DIN 1160 Baugipse

RWPG 414 - 65 Produkty chemiczne. Metoda pobierania i przygotowania prób

BG PW
BN. 004449
40000000342804